

1982

K 78/3-50

1200000868733

$$\chi \frac{78}{3-50}$$

НАРОДНА ОПЕРА — Р У С Е

60 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО
И
35 ГОДИНИ ТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ
НА
НИКОЛАЙ ЗДРАВКОВ
НАРОДЕН АРТИСТ и ЛАУРЕАТ НА ДИМИТРОВСКА
НАГРАДА

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868733

сезон 1982-1983 година

447954

„Оперното изкуство има широка публика, защото е жанр, в който наред с музиката, има и литература, театър, балет, изобразително изкуство. Дълбоко вярвам, че естетическите потребности на хората и за в бъдеще ще ги пасочват към това прекрасно изкуство. Операта ще се променя, ще получава нови названия, ще приема нови идеи, форми, средства, но винаги ще вълнува хората. Щастлив съм, че работя дълги години в Русенската народна опера. Това е театър, който не вдига завесата си на празен салон. Русенската публика винаги е чувствувала операта и винаги е ценяла своите талантливи изпълнители. . .“

Тези мисли на н.а. Николай Здравков, отразяващи неговата любов към музикално-сценичното изкуство и преданост към Русенската опера вече 35 години го вдъхновяват. Неговото име е широко известно не само на нашата, българската музикална общественост, но и далеч извън границите на България. Сам вдъхновяван от редица оперни изпълнители, неговият талант многократно е въздействувал върху хиляди почитатели на оперното изкуство. Дълголетието му на сцената опровергава схващането на някои специалисти, твърдящи, че тепорите нямат дълъг сценичен живот. Ето че вече н.а. Н. Здравков навършва 60 години и все още възхищава както своите колеги, така и публиката. И в настоящия момент той е очакван и желан гост по всички български оперни сцени. Безспорно това творческо дълголетие има своите обяснения, но в случая важно

е и откровението на самия изпълнител:

— За да се съхрани един тенор дълги години, е необходимо с пословична педантичност да спазва хигиената на гласа и да обича изкуството, както се обича родна майка.

Това, което споделя Здравков, бих казала е задължителен елемент в творческата му биография, която е много показателна и би могла да послужи за пример на младите певци.

— Майка ми пееше добре. Беше любимка на родното ми село Брусарци от тогавашната Ломска околия. На всички празници търсеха песента ѝ — станала и мой неизменен другар. След като завърших училище, постъпих на работа в деловодството на отдел „Народно здраве“ на околийския народен съвет. А вечер пеех в хора на градското читалище. И това ми беше достатъчно. Никога не съм предполагал, че песента ще се превърне в моя съдба. Всичко стана много неочаквано. В нашия град гостува Ансамбъла на МВР. Случи се така, че с мои приятели вечеряхме в ресторанта, където бяха и хористите от ансамбъла. Приятелите ми на шега подхвърлиха: „Николай, хайде да им покажем и ние какво можем“. Изпях любимите си тогава песни „Ябълко златна, ябълко“ и „Прощай любимий горд“...

Този топъл спомен на Здравков и сега сгрява певеца, защото от него започва пътя към голямото изкуство. Ръководителят на ансамбъла на МВР — тогава Веньо Тотев му предлага да кандидатства през есента за хорист при тях. Смутен, той дори не предполага, че за това ще получи специална покана. Трябва да се яви с песни и ария, но Н. Здравков няма възможност да я подготви. Разрешено му е да участва само с песни. От последен в списъка, е допуснат пръв на конкурса. Едва слязъл от сцената и журито е единодушно в своята преценка: „Имаме среща с един самороден талант.“

„Луд Гидия“ П. Хаджиев

„В бурята“ Т. Хренников

Откритието е направено. Но оттук нататък следват безсънни нощи на размисли, дни на колебания и упорит труд. От 1948 до 1953 г. той учи пеене при проф. Илия Йосифов и з.а. Катя Спиридонова. И на Николай му „върви“. Още през първата година става солист на Ансамбъла. Спечелил високи отличия, скоро се сбъдват и думите на неговите ръководители: „Талантът на Здравков по право принадлежи на операта и тя ще ни го отнеме.“

По препоръка на големия наш композитор Петко Стайнов певецът постъпва като артист в Русенската опера през 1953 г. Тук той дебютира в ролята на Марио Каварадоси от „Тоска“ на Пучини. Надарен с изключително богат и красив глас, със завладяващо актьорско присъствие, много скоро той се утвърждава като един от най-добрите изпълнители в операта. А трудно е да се спечели вниманието на русенската публика, наследила богати културни традиции. Благодарение на своите качества, артистът и певецът Николай Здравков скоро покорява всички. На тази любов към него той отвърща със своята преданност към града, въпреки многобройните примамливи предложения за работа. Вече 35 години той остава верен на Русенската опера, а има толкова възможности да я напусне — през 1953 г. завоюва първото си лауреатско звание и златен медал на фестивала в Букурещ; през 1954 г. — втора награда на конкурса „Дестиниова-Бурнан“, Прага, след което е поканен за солист в Софийската опера; друг път — през 1956 г., когато е отличен с първа награда на международния певчески конкурс в Белгия получава предложение за Парижката опера. През 1955—56 г. специализира актьорско майсторство в Большой театър в Москва при изтъкнатия режисьор Покровский.

— Възможности за работа в чужбина ми се удаваха неколkokратно, но винаги помнех откъде съм тръгнал и кой ме е създал и на кого съм задължен.

Това е житейското верую на Здравков и тези, които добре го познават, не ще доловят в тези думи нито парадност, нито неискреност.

35 години на извънстолична сцена! Нима това не е творчески подвиг за един безспорен и многократно изявил се талант, доказал, че не само столицата може да му даде всичко необходимо за пълноценна изjava. От 50-те години до сега той постоянно гостува в Чехословакия, Полша, Унгария, СССР, Румъния. Със спектакли и концерти неговият глас е звънял и в оперните салони на Финландия, Перу, Куба, Австрия, Белгия, Китай. . . Това е така, защото талантът не е въдворен на постоянно местожителство, а равностетката, изразена в цифри е респектираща: над 35 централни роли от класическия и съвременния репертоар, изпълнени около 1400 пъти (от тях 150 гостувания в столицата, над 60 във Варна и около 200 в останалите наши театри). Оценявайки неговото голямо дарование и принос в развитието на българското певческо изкуство, той заслужено е удостоен с високите звания „Лауреат на Димитровска награда“ и „Народен артист“.

Трудно биха могли да се определят пай-завършените музикално-сценични превъзпеления на певеца и все пак не може да се пропуснат такива върхови негови постижения като образите на Надир от „Ловци на бисери“, Херцога от „Риголето“, Пинкертон от „Мадам Бътерфлай“, (за тези роли той получава Димитровска награда), Каварадоси от „Тоска“, Ленски от „Евгений Онегин“, Де Грийо от „Манон“, Алфред от „Травиата“, Вертер и Андре Шенне от едноименните опери, Ричард от „Бал с маски“, Едгард от „Лучия ди Ламермур“.

„Мадам Бътерфлай“ Пучини

„Риголето“ Верди

„Дон Паскуале“ Донцети

„Мадам Бътерфлай“ Пучини

... Роли главни, трудни, изпълнявани с истинско майсторство. Всяко негово участие на сцената носи белезите на голямото изкуство и показва изключителната отговорност на актьора пред него. Затова всеки спектакъл на Здравков е празник, събитие в музикалния ни живот. Критиката го нарича „вокално явление“ и отбелязва, че „онова, което Здравков раздава на публиката, носи силата и нежността, духовитостта или вътрешната неудовлетвореност на самия певец. Неговите образи доказват това.“ И все пак трудно е да се „преразкаже“ за неговото майсторство и сила на въздействие, които остават синоним на творческо дарование, съчетано с упорита работа и безпределна любов към изкуството. Защото в такива случаи думите са бледи, за да очертаят яркото присъствие на такъв творец като Николай Здравков. Това е още по-убедително, когато е подплатено и с личните качества на певеца, заразяващ със своето човешко веселие, бодрост и непосредственост. Оттук и лекотата в пластическото поведение на образа, в драматичните нюанси, в звукоизвличането. Тези достойнства правят изкуството му естетически пълноценно. Когато човек слуша и гледа Здравков на сцената, изпитва особено благоразположение на духа, защото нищо у него не е насилено, а е поднесено с така необходимата за всеки артист художествена лекота.

Чудодейният контакт, който той създава с публиката е резултат от неговия

НЯКОИ ОТ ЦЕНТРАЛНИТЕ ПАРТИИ, ИЗПЪЛНЯВАНИ ОТ
НИКОЛАЙ ЗДРАВКОВ

Каварадоси от „Тоска“ на Пучини

Ернесто от „Дон Паскуале“ на Доницети

Надир от „Ловци на бисери“ на Бизе

Алфред от „Травиата“ на Верди

Херцога от „Риголето“ на Верди

Пинкертон от „Мадам Бътерфлай“ на Пучини

Де Гриио от „Манон“ на Масне

Рудолф от „Бохеми“ на Пучини

Ленски от „Евгений Онегин“ на Чайковски

Граф Алмавива от „Севилският бръснар“ на Росини

Льонка от „В бурята“ на Хренников

Илия от „Луд гидия“ на Парашкев Хаджиев

Радойко от „Имало едно време“ на Парашкев Хаджиев

“Фауст от едноименната опера на Гуно

Едгардо от „Лучия ди Ламермур“ на Доницети

Вертер от едноименната опера на Масне

Тамино от „Вълшебната флейта“ на Моцарт

Макдъф от „Макбет“ на Верди

Андре Шение от едноименната опера на Джордано

Рикардо от „Бал с маски“ на Верди

Шуйски от „Борис Годунов“ на Мусоргски

„Андре Шение“ Джордано

„Ловци на бисери“ Бизе

„Гравиата“ Верди

„Бал с маски“ Верди

лъчезарно весел прав, от винаги бодрия му дух. Затова и неговото изкуство е особено близко, народностно.

В своята дългогодишна практика Здравков работи с най-изтъкнатите български режисьори: Драган Кърджиев, Михаил Хаджиминев, Евгени Немиров, Стефан Трифонов, Димитър Узунов, Лупеску от Букурещката опера, Лапиров от Ленинградския театър за опера и балет; диригентите: Константин Илиев,

„Борис Годунов“ Мусоргски

„Мадам Бътерфлай“ Пучини

Добрин Петков, Борис Хинчев, Руслан Райчев, Михаил Ангелов и др., на които дава частица от себе си, от своето творческо „аз“, но и получава професионално удовлетворение, възможност за цялостно разгръщане на таланта и ново усъвършенстване.

Творческият портрет на артиста ще бъде непълен, ако не се подчертае друга много съществена негова черта — искреното му приятелство с трудовите хора. Той е изнесъл пред тях хиляди концерти. Отзовал се е на поканите и в късни вечери, въпреки умората от сцената. И сега той споделя, че тези срещи с работниците винаги са го окрилиали. Давали са му сила и радост. И всъщност те, работниците, са и част от неговата многобройна публика, но и един от най-строгите му съдиши.

— Случвало ми се е да бъда болен и да пея. Понякога след спектакъл идват мои приятели-работници и казват: „Разбрахме, че не си добре, но пак пях!“ С тези думи те ми прощават някои грешки в изпълнението и тази прошка за мен винаги е била най-скъпата.

Певецът-комунист е и активен общественик, един от първите сътрудници на ръководството на операта в осъществяване на трудната и отговорна задача за естетическото възпитание на трудещите се и младежта. Същевременно една от неговите най-големи грижи сега са младите артисти в операта. На тях той

„Вертер“ Масне

щедро раздава своя опит, поучава, съветва, напътства ги. . .

При такава многостранна дейност са съвсем естествени и заслужени всички отличия на Николай Здравков, които са израз на неговата творческа и гражданска активност: почетна грамота от ЦК на БСНМ на IV-я младежки световен фестивал; почетен диплом от хор „Кавал“; златен медал и почетен диплом на лауреатските дни „Катя Попова“ в гр. Плевен; почетен знак за участие във фестивала „Варненско лято“; посетител на „Златна лира“ на Съюза на музикалните дейци в България; орден „Кирил и Методи“ I-ва степен; орден „Народна Република България“ III-та степен.

За младите последователи на Николай Здравков е щастие да поемат шафетата от такъв майстор, по това ги и задължава да я носят към още по-големи творчески върхове!

През свободното време

По време на работа

„Николай Здравков е не само един от стълбовете, на които се крепи високият престиж на нашата опера, но той се наложи и в национален мащаб като един от най-даровитите ни тенори, който често гастролира в Софийската опера и комуто неведнъж се поверява отговорността да разнася славата на социалистическото ни изкуство и зад граница“.

в-к „Дунавска правда“ 27 май 1971 г.

„Н. Здравков е един от най-изтъкнатите тенори на нашата страна. Хубав е образът на Алфред Жермон от „Травиата“ на Верди, който той изпълнява много успешно“.

в-к „Народно дело“ 26 октомври 1961 г.

И. Каранов

„Н. Здравков притежава голям като за лирически тенор глас, който се лее в широк поток и звучи еднакво във всички регистри. Отличителните качества на певеца са: отлична школа, даваща му възможност свободно да преодолява техническите трудности на изпълняваните партии, умение да създава реалистични образи, ясна дикция, сливане на текста с музиката. Ценно е да се отбележи и това, че в спектаклите в Тбилиси в партиите на Алфред от „Травиата“ на Верди и Каварадоси от „Тоска“ на Пучини Здравков се стреми да надхвърли установените стари традиции и да вложи в изпълнението свое лично разбиране“.

в-к „Ленинско знаме“ 30 май 1956 г. Тбилиси

„Лиричният, богато нюансиран тенор на Н. Здравков не е само патент на Русенската народна опера. Той звучи и от Софийската оперна сцена, и от редица чуждестранни сцени.“

в-к „Отечествен фронт“ 21 октомври 1967 г.

С. Чолакова

Унгарският диригент Пал Ворго споделя: „Рядко ми се е случвало да ръководя спектакъл („Тоска“) с такъв даровит и сърцат певец и актьор като Николай Здравков“.

в-к „Дунавска правда“ 6 март 1975 г.

„Изпълнителят на Рикардо з.а. Николай Здравков с пълно основание бихме нарекли „явление“ между нашите оперни артисти. Той притежава силен и наситен глас, звучащ пълно в средния регистър, с неимоверна лекота във високите, и най-интересното, носещ свежестта на млад тенор. Във вокално, музикално и актьорско отношение Рикардо е безупречен. Голяма певческа и актьорска сполука за Здравков са дуетът с Амелия от II-ро действие и особено финалът на операта — смъртта на Рикардо“.

в-к „Дунавска правда“ 10 февруари 1970 г.

В. Найденов

„Изпълнителят на Алфред Н. Здравков преди всичко порази публиката със своя красив тембър на гласа. Изравнен и свободен във всички регистри, лишен от каквито и да било дефекти, гласът на Здравков е емоционално наситен, овладян от певеца без напрежение, свободно и леко. Бих искал да отбележа неговата изразителна фразировка, осмислена и многобагрена. Певецът удачно избягва през целия спектакъл вокалното еднообразие. Музикалността на Здравков в съчетание с неговите актьорски способности определят сценичната свобода на артиста, неговата слятост в общия ансамбъл на участниците в спектакъла“.

в-к „Звезда“ 8 юни 1956 г., А. Оловов
М. Сергеев

„Н. Здравков пях Рикардо в „Бал с маски“, Пинкертон в „Мадам Бътерфлай“ и Едгард в „Лучия ди Ламермур“. Тези три трудни тенорови партии солисти изпълни с непринуденост и лекота, Неговата интерпретация на тези роли се отличава с висока вокална и сценична култура.“

Из литовския в-к „Литература и изкуство“,
1975 г. проф. З. Паулаускас

„В трудните партии на Херцога и Алфред Н. Здравков изяви своето вокално и сценично майсторство. Неговото изпълнение е непринудено, естествено. Артистът леко преодолява големия диапазон, майсторски използва тембровите украски на своя силен глас.“

в-к „Комунист“ 5 април 1961 г.

„Тези трудности Н. Здравков преодолява без колебание, едва ли не „на един дъх“. Ако бях певец, направо бих му завидяла за свежестта, здравината на тона, за самоувереността и енергията, с която той превзема партията. Да пееш толкова години целия лиричен и спитов репертоар в едно оперно всекидневие и на оперните празници и да звучиш така безспорно и завладяващо в партия като Вертер, това наистина е достойно за възхищение вокално явление“.

в-к „Дунавска правда“ 26 февруари 1971 г.
Р. Бикс

Портрета подготвила Йоанна Бакалова

